

Jean Monnet Chair
Uniwersytetu Jagiellońskiego

Europejski System Banków Centralnych

Instytucje i organy UGiW

1. Rada Europejska
2. Rada Unii Europejskiej
3. Komisja Europejska
4. Parlament Europejski
5. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
6. Europejski System Banków Centralnych
7. Europejski Bank Centralny

Geneza ESBC i EBC

1. Pierwsza faza tworzenia strefy euro (1.07.1990 r.- 31.12.1993 r.): zwiększenie konwergencji w zakresie poziomu inflacji, stóp procentowych oraz ograniczenia deficytu budżetowego i długu publicznego
2. Druga faza tworzenia strefy euro (1.01.1994 r.- 31.12.1998 r.): ustanowienie EIW – koordynacja polityk monetarnych przed wprowadzeniem euro
3. Trzecia faza tworzenia strefy euro (1.01.1999 r.- 30.06.2002 r.): ustanowienie EBC (1.06.1998 r.) - F/M, EBC i ESBC rozpoczęły swoją działalność (1.01.1999 r.), euro w rozliczeniach bezgotówkowych (1.01.1999 r.), euro w obiegu pieniężnym (1.01.2002 r.)

Europejski System Banków Centralnych – status i skład

1. ESBC nie ma osobowości prawnej
2. ESBC składa się z EBC i BC PC UE
3. Osobowość prawną mają EBC i BC PC:
  - 3.1. osobowość prawna EBC wynika z TFUE
  - 3.2. osobowość prawna BC wynika z prawa PC
4. Udział BC PC nienależących do strefy euro w ESBC jest ograniczony:
  - 4.1. Nie mają żadnego wpływu na kształtowanie i realizację wspólnej polityki walutowej
  - 4.2. Nie uczestniczą w głosowaniach nad sprawami dotyczącymi tej polityki
5. ESBC nie ma własnych organów, jego działalnością kierują 2 organy decyzyjne EBC:
  - 5.1. Rada Prezesów EBC
  - 5.2. Zarząd EBC

Kompetencje ESBC

1. Cel: utrzymywanie stabilności cen
2. Zadania:
  - 2.1. Definiowanie i realizacja polityki walutowej strefy euro
  - 2.2. Przeprowadzanie operacji walutowych w strefie euro
  - 2.3. Utrzymywanie i zarządzanie oficjalnymi rezerwami walutowymi
  - 2.4. Nadzór ostrożnościowy nad instytucjami kredytowymi i stabilnością systemu finansowego
3. Do uprawnień ESBC nie należy tzw. zewnętrzna polityka walutowa (m.in. regulowanie kursu waluty europejskiej wobec walut PT). Porozumienia w tych sprawach zawiera RUE po konsultacji z EBC, a niekiedy także z PE

Europejski Bank Centralny - status

1. EBC i BC PC nie mogą żądać bądź przyjmować instrukcji od instytucji czy organów UE, od rządu PC ani jakichkolwiek innych organów
2. Instytucje i organy UE oraz rządy PC zobowiązują się przestrzegać zasady niezależności i nie wywierać wpływu na EBC lub BC PC przy wykonywaniu ich zadań

Europejski Bank Centralny – struktura i skład

1. EBC wyposażony jest w 3 organy decyzyjne:
  - 1.1. Radę Prezesów EBC (strefa euro)
  - 1.2. Zarząd EBC (strefa euro)
  - 1.3. Radę Ogólną EBC (UGiW)

Rada Prezesów EBC

1. Członkowie Zarządu EBC
2. Prezesi BC PC należących do strefy euro

Zarząd EBC

1. Prezes
2. Wiceprezes
3. Czterech członków
4. Kadencja = 8 lat i nie jest odnawialna
5. Członkowie Zarządu mianowani za wspólnym porozumieniem rządów PC (SPR), na zalecenie RUE i po konsultacji z PE oraz z RP EBC

Rada Ogólna EBC

1. Prezes Zarządu EBC
2. Wiceprezes Zarządu EBC
3. Prezesi BC PC UE
4. RO EBC jest klamrą spinającą ze sobą państwa należące i nienależące do strefy euro

Kompetencje EBC

1. Wyłączne prawo do wydawania zgody na emisję banknotów euro (EBC i BC PC)
2. Organ doradczy instytucji i organów UE oraz rządów PC w dziedzinie polityki walutowej
3. RUE, stanowiąc jednomyślnie, na wiosek KE, po zasięgnięciu opinii EBC i za zgodą PE, może powierzyć EBC specyficzne zadania związane z nadzorowaniem instytucji kredytowych i innych instytucji finansowych, z wyjątkiem instytucji ubezpieczeniowych

Kompetencje Rady Prezesów EBC

1. RP EBC – główny organ decyzyjny EBC
2. Katalog aktów prawnych: RP EBC przyjmuje 4 rodzaje aktów prawnych:
  - 2.1. Rozporządzenia, wiążące
  - 2.2. Decyzje, wiążące
  - 2.3. Zalecenia, niewiążące
  - 2.4. Opinie, niewiążące

Kompetencje Rady Prezesów EBC

3. System decyzyjny:

3.1. Co do zasady RP EBC przyjmuje swoje akty prawne ZWG, przy kworum wynoszącym $2/3$ jej członków. W przypadku jednakowej liczby głosów przeważa głos prezesa EBC

3.2. W wyjątkowych przypadkach RP EBC stanowi KWG, przy czym głosy członków RP EBC są wówczas wazone zgodnie z udziałami BC w kapitale EBC. Akt prawny jest przyjęty, jeżeli liczba popierających go głosów reprezentuje przynajmniej $2/3$ kapitału EBC i przynajmniej połowę akcjonariuszy (art. 10 statutu)

4. Kompetencje:

- uchwała wytyczne
- podejmuje decyzje niezbędne do wykonywania zadań powierzonych ESBC
- ustala politykę pieniężną i zasady jej realizacji (art. 12 statutu).

Kompetencje Zarządu EBC

1. Zarząd EBC, organ decyzyjny i wykonawczy
2. System decyzyjny:
  - 2.1. Przyjmuje swoje akty prawne w zasadzie ZWG. W przypadku jednakowej liczby głosów przeważa głos prezesa
  - 2.2. Każdy członek Zarządu obecny na posiedzeniach ma prawo głosu i dysponuje w tym celu jednym głosem
3. Kompetencje:
  - realizacja polityki pieniężnej zgodnie z wytycznymi i decyzjami Rady EBC

Kompetencje Rady Ogólnej EBC

1. Rada Ogólna EBC, organ decyzyjny
2. Kompetencje:
  - wspieranie państw, które nie należą do strefy euro, w ich staraniach o przyjęcie do niej
  - wypełnianie funkcji doradczych w przygotowaniach do zniesienia derogacji

Eurogrupa – geneza i status

1. Z inicjatywą ustanowienia Eurogrupy jako gremium skupiającego MF PC strefy euro wystąpiła F. Sprzeciwiały się temu D, które uznały tę propozycję jako polityczną przeciwwagę dla EBC
2. RE w Luksemburgu w dniach 12-13.12.1997 r. podjęła decyzję o powołaniu Eurogrupy
  - 2.1. Wchodzą do niej ministrowie PC strefy euro, odpowiedzialni za „funkcjonowanie wspólnej waluty”
  - 2.2. W razie potrzeby mieli być zapraszani przedstawiciele KE i EBC
3. Do TL Eurogrupa = organ pozatraktatowy, jej decyzje zaś nie podlegały kontroli TS
4. Ze względu na swój skład i kompetencje ogranicza ona w pewnej mierze uprawnienia EBC

Zmiany w funkcjonowaniu UGiW ustanowione w TL

1. EBC = status instytucji UE oraz włączony zostaje do ram instytucjonalnych UE, a tym samym do instytucji Unii o charakterze politycznym (art. 13 ust. 1 TUE)
2. Wprowadza pojęcie Eurosystemu, obejmującego EBC i BC PC należących do strefy euro (art. 282 ust. 1 TFUE)
3. Poziom trwałej konwergencji, osiągnięty przez państwa objęte derogacją, mają stwierdzać KE i EBC w formie sprawozdań przesyłanych RUE co 2 lata lub na wniosek PC objętego derogacją (art. 140 ust. 1-2 TFUE)
  - 3.1. Sprawozdania te, inaczej niż dotąd, nie muszą brać pod uwagę stanu rozwoju euro, co oznacza, że kondycja tej waluty nie będzie miała wpływu na przyjęcie do strefy nowych PC
  - 3.2. Decyzję o uchyleniu derogacji podejmuje RUE, stanowiąc KWG, na wniosek KE, po konsultacji z PE i dyskusji na forum RE

Zmiany w funkcjonowaniu UGiW ustanowione w TL

4. Eurogrupa uzyskuje status traktatowy i stałego przewodniczącego, wybranego przez jej członków ZWG na 2.5 roku
5. Rozszerzenie kompetencji Eurogrupy:
  - 5.1. Uchwalanie zaleceń w sprawie przyjęcia nowego członka do strefy euro (KWG)
  - 5.2. Podejmowanie, na wniosek KE, decyzji ustanawiających wspólne stanowiska na forach międzynarodowych instytucji i konferencji finansowych (art. 138 ust. 1 TFUE)
6. Zniesienie wymogu jednomyślności i zastąpienia go KWG przy uchwalaniu przez RUE, na wniosek KE, decyzji w sprawie rewizji niektórych ważnych postanowień Statutu ESBC i EBC (art. 129 ust. 3 TFUE)